

Wie niet van koers verandert, lijdt schipbreuk

Inleiding

Laat ik dit verhaal beginnen met een tekening. U kijkt misschien vreemd op, want wat u ziet is geen oerwoud, geen chaos. Wat u opmerkt, is een stevig binnenschip, rustig dobberend op een kalme zee. De kapitein is in vol vertrouwen de haven uitgevaren, denkend dat zijn schip klaar is voor de grote oversteek van de twintigste naar de eenentwintigste eeuw. Of beter: van het technologische tijdperk naar het informatie- en innovatietijdperk.

Figuur 1: Organisaties stevenen af op turbulente tijden; maar zijn ze er ook klaar voor?

Hier blijkt meteen zijn eerste vergissing. Zijn schip is niet gebouwd voor de oceaan. Tweede misvatting: zijn bemanning is er evenmin voor opgeleid. Ze kent de gevaren niet, weet niet dat een windhoos op volle zee wat anders is dan een harde tegenwind op de binnenvaart. De golven die het schip weldra moet verwerken, zijn wat anders dan de golfslag op een kanaal, wanneer het schip een ander schip kruist of ingehaald wordt door een snellere aak.

En hier duikt een derde moeilijkheid op waarmee de kapitein geen rekening hield: de informatie die op hem en zijn crew afkomt, is vele malen groter en ingewikkelder dan toen hij nog in rustig water rondvoer. Logisch dat deze oceaan van informatie, die bovendien constant ververs en aangevuld wordt, andere stuurmanskunsten vereist om te voorkomen dat het schip op drift raakt en uiteindelijk strandt.

Maar waar blijft dat oerwoud dan, vraagt u zich af. Geduld! Dat komt straks in deel II. Maar voor we de wereld van het oerwoud kunnen gebruiken om de weg naar verandering en innovatie te wijzen, moeten we eerst de grote oversteek wagen naar een nieuwe dimensie. Of beter: een extra dimensie. Want van tweedimensionaal ondernemen – een binnenwater met links en rechts van ons een veilige oever om aan te meren – stappen we over naar een driedimensionale wereld. De oevers zijn weg, de overkant is onbekend en de stromingen en turbulenties die ons alle richtinggevoel doen verliezen zijn niet in te schatten. De vlakke omgeving is vervangen door een wervelende, chaotische ruimte. Het management van het binnenschip kan geen beroep meer doen op zijn kennis en ervaring om een weg te vinden naar de toekomst. Nieuwe stromingen moeten ontdekt worden terwijl de oceaan onder het schip wilder en wilder beweegt. Geen wonder dat veel managers en medewerkers zeeziek zijn.

Zeerotten weten het. Zeeziekte valt te bestrijden door op het dek te gaan staan en te focussen op een vast punt aan de horizon. Het is deze eenvoudige vergelijking die ons een eerste oplossing aanreikt. Het management moet zorgen voor een uitdagende visie die rekening houdt met de trends en ervoor zorgt dat de gehele bemanning een vast punt krijgt aan de horizon.

Helaas is dit niet de realiteit. Het overgrote deel van het management hangt zeeziek overboord of heeft zich teruggetrokken in hun kajuiten, in de hoop dat de storm gaat liggen. Anderen hangen niet overboord maar geven zinloze, soms tegenstrijdige instructies die leiden tot nog meer stress en chaos. Het oude, vlakke evenwicht is verdwenen.

U zegt dat we die oceaan niet over moeten? Laat ik dan eerst beginnen met u te wijzen op de tekenen van de tijd, de signalen die aanduiden dat er wel degelijk storm op komst is. Wie er geen rekening mee houdt, wie niet verandert, is gezien.

Jef Staes.be

De rol van informatie in het 3D-tijdperk

In de inleiding gaf ik al aan dat we razendsnel evolueren van een tweedimensionale wereld naar een driedimensionale. Van 2D naar 3D, om het kort te formuleren. Dit idee komt later in dit boek nog terug. U hebt begrepen uit het beeld van de zeevaart wat er met die overgang wordt bedoeld. U weet ook dat 'informatie' en 'innovatie' hier de kernwoorden zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor de toenemende stress en chaos in organisaties. De overstap naar de 3D-wereld kan pas gebeuren als we ten volle beseffen welke rol informatie en innovatie erin spelen. Zij zijn noodzakelijk om onze overlevingskansen veilig te stellen.

Informatie is een noodzakelijk element

De informatievloed die ons overspoelt en zal blijven overspoelen, kunt u ook nog anders bekijken. Die vloed is ook het noodzakelijke vijfde element om in deze nieuwe wereld te overleven. Naast water, vuur, lucht en aarde, hebben we nu ook informatie nodig om te leven.

Strikt genomen voelen we ons 'in ons element', wanneer we voldoende zuurstof hebben, vaste grond onder de voet, water binnen handbereik om onze dorst te lessen, vuur om ons te warmen. Je zou dus veronderstellen dat ook informatie een geruststellende invloed op ons uitoefent. Toch is niets minder waar. Veel mensen ervaren de stroom aan informatie die ze over zich heen krijgen als bedreigend. Er is te veel, ze is niet te controleren en niet te stuiten.

In het verleden hebben we geleerd over alles kennis te bezitten. Een idee dat nog stamt uit de tijd van de verlichting en de homo universalis, de alwetende mens. Intussen beseffen we al dat we niet alles kunnen. Een loodgieter is geen elektricien. Maar over kennis hadden/hebben we nog altijd hetzelfde idee. Wie in zijn vakgebied maar voldoende studeerde, bleef van alles op de hoogte. De totale beheersing van alle informatie was het ultieme streefdoel.

Enkel als we leren informatie in- en uit te ademen, in ons eigen tempo, gaan we haar ontwikkelingskracht ten volle beseffen.

Mijn Organisatie is een Oerwoud is het eerste deel uit de Red Monkey Trilogie van Jef Staes. Meer informatie over de boeken en Jef Staes als spreker vind je terug via www.jefstaes.be

Je kan er ook dit boek bestellen samen met de twee opvolgers, "Mijn Manager is een Held" en "Ik was een Schaap".

Jef Staes.be

